

Valtuutettu Jari-Antti Hörkön ym. valtuustoaloite koskien merimetsoyhdyskuntien rajoittamista

472/00.07.01/2018

Kaupunginvaltuusto 11.06.2018 § 62

Valtuutettu Jari-Antti Hörkö luki ja jätti valtuuston kokouksessa seuraavan kahdeksan valtuutetun allekirjoittaman aloitekirjelmän:

"Lähiruoka on meille kaikille tärkeä asia. Lähiruuan tuottaminen säästää luontoa sekä tuottaa elinkeinoja paikallisille tuottajille. Tällä hetkellä erityisesti lähikalan tuottaminen on hankalaa alhaisten kalakantojen takia. Olisi ihanteellista, että Naantalın kaltaisen saaristokaupungin ravintoloissa tarjottaisiin enemmän paikallista kalaa muualla maailmasta tuotetun ja kuljetetun kalan sijaan. Samanlaisen trendin soisi palaavan myös kauppojen kalatiskaalle. Merimetsot ovat omalta osaltaan syventämässä paikallisten kalakantojen ahdinkoa. Osa tutkimuksista kertoo merimetsan haitallisista vaikutuksista kalakantoihin, osa taas kertoo päinvastaista. Jospa kuunneltaisiin ja huomioitaisiin paikallisia kalastajia, jotka tuntevat ympäristövetensä tarkemmin kuin kukaan muu. Keskusteluissa tulee ilmi selkeästi usko siihen, että merimetsa vaikuttaa haitallisesti paikallisiin kalakantoihin. Tällaista tietoa saa vain keskustelemalla paikallisten ihmisten kanssa, ihmisen, joka tuntee ympäristönsä.

Kesämökkiläiset ja kesäasunnot ovat tärkeä osa Naantalia ja sen ilmettä. Merimetsoyhdyskunta voi tuhota saaren vuosiksi käytännössä mahdottomaksi elää ja käyttää. On totta, että kyseessä on vain yksi saari, mutta entä, jos se on juuri sinun ja lastesi rakas mökkisaari. Myös ympäröivät saaret kärsivät hajuhaitoista. Naantalın niin paljon puhuttua matkailuakaan kyseiset saaret tuskin kehittävät.

Ammattikalastajien joukko käy yhä harvemmaksi. Uusia, nuoria kalastajia on vaikeaa saada alalle sen epävarman tulevaisuuden takia. Uskon, että nuoriakin kalastajia saataisiin alalle, jos kalakannat olisivat paremmalla tasolla. En halua kuulua joukkoon, joka päätöksillään aiheuttaa vanhan elinkeinon alasajon.

Naantalın kaupungin tulee tehdä yhteistyötä muiden saaristokaupunkien ja -kuntien sekä muiden alan toimijoiden kanssa ja etsiä aktiivisesti keinoja merimetsokannan rajoittamiseksi sellaiselle tasolle, jossa haitat ovat selkeästi nykyisiä haittoja pienemmät.

Puhtaamman luonnon, lähikalan, ison joukon kesämökkiläisiä sekä paikallisia asukkaita, ammattikalastajien sekä itseni puolesta."

KAUPUNGINVALTUUSTO:

Valtuustoaloite merkittiin vastaanotetuksi.

Kaupunginhallitus 18.06.2018 § 262

KAUPUNGINJOHTAJA:

Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen teknisille palveluille sekä saaristolautakunnalle valmisteltavaksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten.

KAUPUNGINHALLITUS:

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Saaristolautakunta

Viestintä- ja kehittämispäällikkö Tiina Rinne-Kylänpää

Saaristomeri on Suomessa merkittävä ja monipuolinen elinkeinokalataloudellinen keskittymä. Ammattikalastuksella on Saaristomerellä erittäin pitkät perinteet ja suuri merkitys saariston elinvoiman ylläpitäjänä. Päätoimisten kaupallisten kalastajien määrä on vähentynyt 2000-luvulla Saaristomerellä 197:stä 90:een. Rannikkokalastuksen taloudellisesti tärkeimpien kalalajien saalis on puolittunut. Haittaeläimet kuten harmaahylkeet ja merimetsot aiheuttavat suorien vahinkojen lisäksi muutoksia kalojen käyttäytymisessä ja kalakantojen tilassa.

Merimetso pesi Suomessa ensimmäisen kerran 1996, jonka jälkeen se on leviittänyt ja runsastunut voimakkaasti Suomen rannikkoalueilla.

Ympäristöministeriö asetti ensimmäisen työryhmän vuonna 2004, jonka tehtävänä oli laatia merimetson kannanhoitosuunnitelma. Kannan kasvu on ollut nopeaa: kesällä 2018 Suomen merialueilla pesi jo noin 26 700 paria.

Alueelliset yhteistoimintaryhmät miettivät merimetsokannan rajoittamista

Ympäristöministeriö asetti työryhmän myös vuonna 2015, jonka tehtävänä oli laatia toimenpide-ehdotukset merimetsojen aiheuttamisen ongelmien vähentämiseksi kestäväällä tavalla. Työryhmän esityksestä perustettiin alueelliset yhteistoimintaryhmät, jotka voivat koostua esimerkiksi paikallisten asukkaiden, kesämökkiläisten, kalastajien, järjestöjen, tutkimuslaitosten, yliopistojen, kuntien ja muiden viranomaisten edustajista.

Merimetsoasiaa käsittelee alueellisesti Varsinais-Suomen ja Satakunnan merimetsotyöryhmä, joka on kokoontunut syksystä 2016 alkaen. Kokouksiin on kutsuttu asiantuntijoita kertomaan tieteellistä faktaa merimetson esiintymisestä, kalasto- ja muista luontovaikutuksista jne. mutta konkreettisiin toimenpiteisiin ei olla päästy.

Pohjanmaan vastaava työryhmä on tehnyt toimenpidesuunnitelman, merimetsokannan hallitsemiseksi. Raportissa todetaan, että Pohjanmaan rannikkoalueiden merimetsokanta on vahva ja se aiheuttaa paikallisesti haittaa sekä kalataloudelle että alueen virkistyskäytölle. Pohjanmaan merimetsotyöryhmä haluaa toimenpidesuunnitelman avulla osoittaa, että merimetsojen haittavaikutusten vähentämiseksi on olemassa hyviä mahdollisuuksia.

Valtakunnallisen merimetsojen kannanrajoitus suunnitelman laadinta alkaa

Saaristomeren ammattikalastajat ovat yrittäneet edistää toimenpiteitä merimetsokannan vähentämiseksi. Saaristomeren ammattikalastajien edustajat tapasivat viimeksi toukokuussa maa- ja metsätalousministeri Jari Lepän sekä asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikaisen. Merimetson osalta kalastajat esittivät valtakunnallisen kannanrajoitus suunnitelman laatimista ja täytäntöönpanoa. Tapaamisessa ministeri Leppä lupasi nimetä työryhmän, joka seuraa ja raportoi kokonaistilannetta sekä arvioi hylje- ja merimetsokantoja erityisesti ammattikalastuksen näkökulmasta ja jossa on mukana kalastajien edustus. Ministeri Tiilikainen lupasi käynnistää vielä tänä vuonna merimetson kannanhoitosuunnitelman laadinnan, jossa huomioidaan ammattikalastajien näkökulma.

Aloitteen johdosta on oltu yhteydessä Airisto-Velkuan kalastusalueen Timo Saarieseen ja Varsinais-Suomen liiton saaristoasiamies Sami Heinoseen, jotka ovat alueellisen merimetsotyöryhmän jäseniä. Asian tärkeys ja yhteistyön tarve on todettu. Asiasta on sovittu tapaaminen 3.9. klo 13.00 Naantalin kaupungintalolla, jossa mietitään yhteistyötä ja konkreettisia toimenpiteitä asian edistämiseksi. Yksi mahdollinen alueellinen toimintatapa voisi olla alueellisen merimetsokannan harventamiseen tähtäävä toimintasuunnitelma. Aloitteen mukaisen yhteistyön lisäämiseksi voidaan selvittää mahdollisuutta saada Naantalin kaupungin edustus alueelliseen merimetsotyöryhmään.

Oheismateriaali:

- Ympäristöpäällikkö Saija Kajalan lausunto merimetsoyhdyskuntien rajoittamisesta

VIESTINTÄ- JA KEHITTÄMISPÄÄLLIKÖ:

Saaristolautakunta ryhtyy aloitteen mukaisiin toimenpiteisiin, antaa kaupunginhallitukselle edellä olevan selvityksen tiedoksi ja ehdottaa kaupunginhallitukselle, että se merkitsee selvityksen tietoonsa ja ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että valtuutettu Jari Antti Hörkön ym. valtuustoaloite merkitään loppuun käsitellyksi.

KOKOUSKÄSITTELY:

Juha Valtonen esitti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi ympäristöpäällikön lausunnon osalta. Lausunnossa tulee ottaa huomioon uusimmat tutkimustulokset merimetsan vaikutuksista kalatalouteen, muut ympäristövaikutukset, asuk-

kaiden ja vapaa-ajan asukkaiden viihtyvyys ja matkailun näkökulma.

SAARISTOLAUTAKUNTA:

Saaristolautakunta päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteluun.